

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a costului activităților de metrologie efectuate de către Instituția Publică Institutul Național de Metrologie

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a costului activităților de metrologie efectuate de către Instituția Publică Institutul Național de Metrologie, este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED). În procesul elaborării proiectului a fost consultată Instituția Publică Institutul Național de Metrologie (INM).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat în scopul executării prevederilor art. 24 alin. (5) din Legea metrologiei nr.19/2016, cu modificările ulterioare, care stabilește că autoritatea centrală de metrologie aprobă nomenclatorul activităților de metrologie și quantumul costurilor activităților prestate de către Institutul Național de Metrologie, stabilite conform metodologiei aprobate de Guvern.

Elaborarea proiectului este justificată de necesitatea realizării acțiunilor incluse în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru 2025-2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.260/2025. În special, proiectul contribuie la realizarea punctului 15 al Agendei, care prevede „MD abordează recomandările evaluării prealabile juridice și funcționale care ar permite COM să finalizeze evaluarea pregătirii operaționale pentru cele două sectoare și patru cadre orizontale: compatibilitatea electromagnetică („CEM”) și echipamentele de joasă tensiune („EJT”), precum și standardizarea, metrologia, evaluarea conformității/acreditarea și supravegherea pieței”, cu nivelul de ambiție: categoria 1.

Totodată, proiectul contribuie la executarea executării acțiunii 1 din Anexa B, CLUSTER 2. Piața internă Capitolul 1. Libera circulație a bunurilor din Hotărâre Guvernului nr.306/2025 cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a RM la UE 2025-2029 cu modificările ulterioare.

În acest context, în perioada 07-11 aprilie 2025 Comisia Europeană a organizat o misiune de experți în domeniul metrologiei, având ca scop pre-evaluarea gradului de pregătire a Republicii Moldova pentru începerea negocierilor unui acord ACAA. Raportul final al misiunii de experți a evidențiat lipsa autonomiei juridice și operaționale a Institutului Național de Metrologie în stabilirea sau ajustarea costurilor pentru activitățile desfășurate, formulând următoarele recomandări:

„INM’s lack of legal or operational autonomy to set or adjust its service fees (F7):

MEDD is recommended to revise the regulatory framework and to grant INM greater legal and operational autonomy in setting and updating its service fees. This autonomy should allow INM to adjust tariffs based on actual operational costs, market conditions, and annual inflation, while ensuring transparency and accountability. Introducing a flexible pricing mechanism, subject to periodic review and aligned with the principles of cost recovery, will enhance INM’s financial sustainability, support investments in modern equipment, and help maintain fair competition with private calibration laboratories”;

Update of INM’s calibration fees (F8):

It is recommended that MEDD initiate an urgent review and update of INM’s current calibration fees to ensure it reflects actual service costs, inflation, and market conditions and to eliminate market distortions caused by INM’s artificially low, state-fixed over years tariffs. The annual alignment of INM’s fees with actual service costs and market rates could enable investment in

modernization and staff development, ensure fair competition with private accredited calibration laboratories and foster the sustainable development of a balanced and competitive national metrology infrastructure”;

Adjustment of state budget (Imp8):

Without periodic adjustment of state budget, INM cannot sustainably support its growing calibration scope or meet international requirements (e.g., in the framework of CIPM MRA). It also limits INM’s ability to fund essential services, modernize equipment, or invest in staff development.”

În consecință se impune revizuirea cadrului de reglementare privind metodologia de determinare a costurilor activităților de metrologie prestate contra plată de Institutul Național de Metrologie, inclusiv acordarea unei autonomii juridice și operaționale în procesul de aprobarea și actualizare a costurilor. Această autonomie trebuie să permită ajustarea costurilor activităților Institutului Național de Metrologie în funcție de cheltuielile operaționale reale, condițiile pieței și inflația anuală, asigurând în același timp transparența și responsabilitatea.

Implementarea unui mecanism flexibil de stabilire a costurilor, supus revizuirii periodice și aliniat la principiile recuperării costurilor, va consolida sustenabilitatea financiară a Institutului Național de Metrologie și va sprijini investițiile în echipamente moderne, contribuind la dezvoltarea infrastructurii naționale de metrologie.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, costul activităților prestate de INM sunt stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 1074/2016 *cu privire la aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate în domeniul metrologiei de către Institutul Național de Metrologie*. Conform acestei Hotărâri tarifele se calculează conform Metodologiei, stabilite în anexa la Legea metrologiei nr.19/2016. De menționat, că Hotărârea Guvernului nr. 1074/2016 prevede la pct. 2, că la calcularea tarifelor pentru serviciile prestate de către INM conform Nomenclatorului, costul unui om/oră constituie 114,59 lei.

Această reglementare, bazată pe parametri economici și procedurali din anul 2016, este în prezent depășită și nu mai reflectă realitățile economice și tehnico-operative actuale. Situația generează disfuncționalități majore în determinarea costurilor reale și afectează fundamentarea corectă a costurilor aferente activităților metrologice efectuate de Institutul Național de Metrologie.

Totodată, metodologia actuală de calcul a costurilor activităților de metrologie efectuate de INM nu asigură o structură clară a costurilor ce compun tarifele și nu asigură prezentarea distinctă a costurilor privind întreținerea, reparația și amortizarea componentelor etaloanelor naționale și nu reflectă costurile de dezvoltare. Aceste deficiențe creează incertitudine pentru beneficiarii serviciilor și reduc capacitatea instituției de a funcționa într-un regim de sustenabilitate financiară.

Un alt aspect esențial constă în lipsa prevederilor privind ajustarea costurilor. Astfel, este necesară ajustarea costurilor periodic, pentru a menține echilibrul economic și pentru a acoperi costurile reale suportate de instituție, ținând cont de evoluția factorilor economici relevanți.

Cu referire la datele statistice, se constată că în perioada 2016–2025, cheltuielile de întreținere ale INM au înregistrat o creștere semnificativă, inclusiv ca urmare a creșterii costurilor de întreținere, logistică și achiziții;

Evoluția factorilor economici este prezentată în Tabelul nr. 1.

Tabel nr. 1

Anul	Cheltuieli de întreținere INM, (mii lei)	Investiții în echipament, (mii lei)
------	---	--

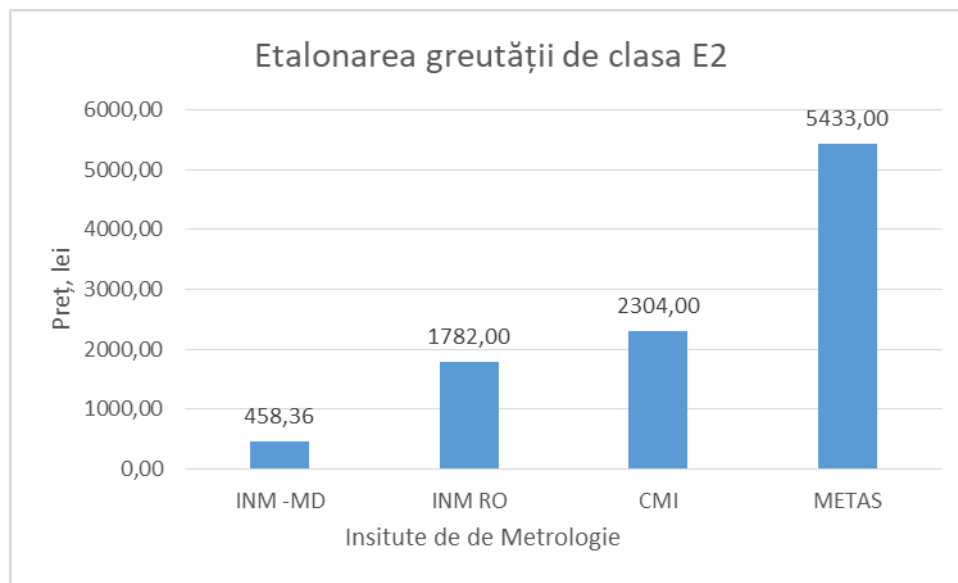
2016	9 784,28	15 715,70
2017	12 075,96	19 277,80
2018	10 449,80	618,50
2019	11 611,70	975,50
2020	11 286,80	1574,70
2021	17 035,90	986,60
2022	16 313,30	931,40
2023	19 354,60	598,90
2024	16 440,26	272,48
2025	18 794,46	138,61

Sursa: date prezentate de INM

Se observă, că cheltuielile de întreținere prevalează asupra cheltuielilor privind dotarea cu echipamente de precizie și menținerea sistemelor informatizate de măsurare și arhivare, ceea ce limitează capacitatea de modernizare.

Ca urmare, în lipsa unei actualizări a metodologiei, Republica Moldova riscă să rămână în urmă față de standardele și bunele practici europene în domeniul metrologiei.

Dacă analizăm costurile activităților de metrologie efectuate de către INM în comparație cu institutele naționale de metrologie din statele membre ale Uniunii Europene, se constată diferențe semnificative. În figura de mai jos sunt prezentate costurile aferente etalonării greutăților de clasa F2, realizate de INM, comparativ cu cele practicate de institute similare din unele state membre ale Uniunii Europene.

Sursa: date prezentate de INM

Următorul exemplu de costuri este prezentat în tabelul nr. 2

Tabel nr. 2

Denumirea activității de metrologie	INM, lei	Institute din statele membre UE, lei		
		INM RO (România)	SMU (Slovacia)	CMI (Cehia)
Etalonarea termometrului cu rezistență din platină, etalonarea la punctele fixe de definiție ale SIT-90	2 406,13	12 880,40	21 984,90	52 780,00

Etalonarea luxmetrului	1 180,28	2 579,20	4 648,70	19 325,60
Etalonarea manometrului cu piston și greutate	2 681,39	15 922,40	20 584,20	24 480,00
Etalonarea multimetrului	4 354,42	13 560,00	19 224,10	26 308,40
Etalonarea unei cale plan paralele	171,88	473,23	751,10	1 664,60

Sursa: date prezentate de INM

Diferențele semnificative confirmă faptul că tarifele aplicate de INM sunt net inferioare celor practicate de institutele din statele membre ale Uniunii Europene, ceea ce afectează competitivitatea și sustenabilitatea financiară, fapt confirmat în Raportul de pre-evaluare operațională.

Un alt aspect al situației este ajustarea periodică a costurilor. De menționat că, necesitatea revizuirii periodice a costurilor este susținută de practicile aplicate de institutele naționale de metrologie din statele membre ale Uniunii Europene. În Figura 2 este prezentată, pe perioada 2017–2024, evoluția costului etalonării comparatorului trifazat COM 3003, efectuată de Institutul Ceh de Metrologie (CMI).

Astfel, costul etalonării a crescut gradual de la 2200 euro în anul 2017 la 3195 euro în anul 2024, reflectând aplicarea unui mecanism de ajustare periodică a tarifelor în funcție de costurile operaționale reale și evoluția factorilor economici.

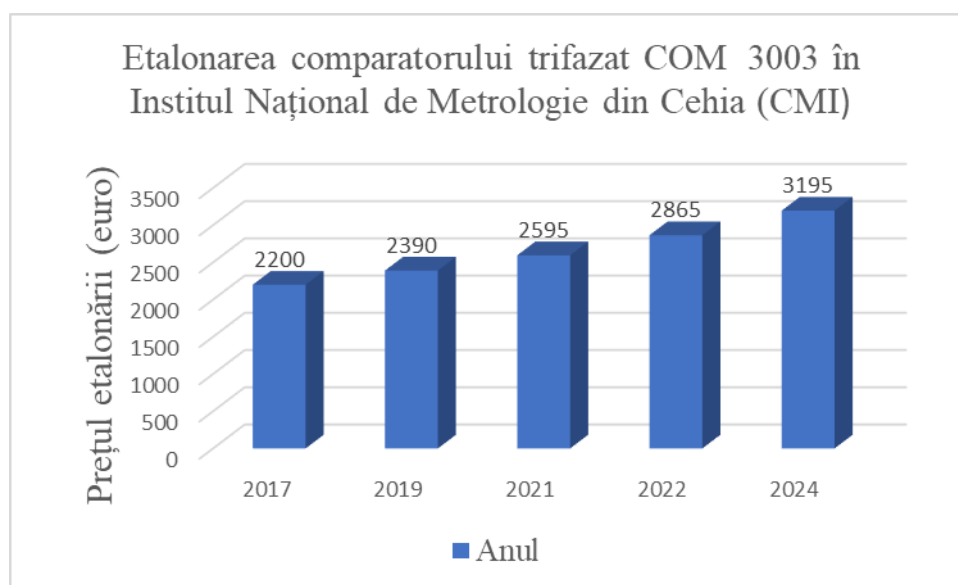

Figura 2. Evoluția costului serviciului de etalonare a comparatorului trifazat COM 3003 prestat de Institutul de Metrologie din Cehia (CMI) în perioada 2017–2024

Datele prezentate demonstrează că costurile aplicate de INM pentru anumite servicii de etalonare sunt considerabil mai reduse comparativ cu cele practicate de institute similare din statele membre ale Uniunii Europene. Acest fapt confirmă necesitatea revizuirii metodologiei de calcul și prevederea mecanismului de actualizare periodică a costurilor, în vederea corelării acestora cu costurile operaționale reale și principiile recuperării costurilor, precum și consolidarea sustenabilității financiare a INM.

Analiza metodologiilor de calculare a costului activităților de metrologie efectuate de institutele metrologice din statele membre ale Uniunii Europene, arată că metodele de calcul utilizate de aceste state includ:

- abordare detaliată a structurii costurilor directe și indirecte;
- introducerea unor formule dinamice de ajustare;
- integrarea principiilor de sustenabilitate financiară și transparență instituțională.

Prin urmare, intervenția normativă propusă urmărește remedierea acestor disfuncționalități, prin abrogarea unui act normativ învechit și adoptarea unui cadru nou, adaptat cerințelor actuale. Noul proiect oferă un instrument coerent, echilibrat și sustenabil pentru calculul tarifelor, în deplină concordanță cu realitățile economice și exigențele funcționale ale INM.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivul urmărit de proiect constă în asigurarea unui cadru normativ actualizat, clar și funcțional pentru calcularea costului activităților de metrologie efectuate de către INM. Proiectul hotărârii Guvernului prevede aprobarea Metodologiei de calculare a costului activităților efectuate de către INM, asigurând transparența, echitatea și sustenabilitatea financiară a instituției publice.

Metodologia se aplică la calcularea costurilor pentru activitățile efectuate de Instituția Publică Institutul Național de Metrologie, conform art. 5 alin. (4) din Legea metrologiei nr.19/2016, după cum urmează:

- a) asigurarea trasabilității metrologice a rezultatelor măsurărilor, efectuate în Republica Moldova, la Sistemul Internațional de Unități (SI) prin diseminarea unităților de măsură legale de la etaloanele naționale la etaloanele de nivel ierarhic inferior până la etaloanele de lucru;
- b) instruirea și perfecționarea verifcătorilor metrologi;
- c) organizarea comparărilor interlaboratoare la nivel național, respectând cerințele standardelor internaționale specifice;
- d) exercitarea controlului metrologic legal prin aprobări de model, verificări metrologice ale mijloacelor de măsurare în situații speciale, în cazul în care doar Institutul Național de Metrologie este dotat tehnic pentru efectuarea acestora sau autoritatea centrală de metrologie îi delegă efectuarea acestora și prin expertize metrologice.

Proiectul metodologiei include 6 capitole, după cum urmează:

I. Dispoziții generale – stabilește scopul, definirea principalelor concepte utilizate (cost, normă de timp, costuri de dezvoltare, activitate), precum și principiile fundamentale ce guvernează procesul de calculare a costurilor.

Mecanismul aplicat la calcularea și reglementarea costurilor are la bază următoarele principii:

- garantarea condițiilor echitabile și nediscriminatorii la efectuarea activităților;
- asigurarea stabilității financiare, eficienței funcționării și dezvoltării continue a INM;
- acoperirea costurilor și a cheltuielilor de întreținere a INM, pentru asigurarea dezvoltării continue și durabile a entității.

II. Costul pentru activitățile de metrologie – metodologia prevede modul de calculare a costului pentru activitățile de metrologie efectuate de către INM.

În costul pentru activitățile de metrologie au fost incluse costurile de dezvoltare, care constituie nu mai mult de 10% și care reprezintă valoarea relativă a variației costurilor, determinate de influența factorilor neprevăzuți și incerti.

Structura costului stabilită asigură:

- transparența în determinarea costului;
- acoperirea integrală a cheltuielilor directe și indirecte legate de executarea lucrării;
- menținerea echilibrului financiar al instituției prin crearea unei rezerve minime de risc.

III. Structura costurilor și a cheltuielilor - metodologia stabilește componența detaliată a costurilor și cheltuielilor pentru activitățile efectuate de către INM. Determinarea acestor costuri

se face în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate, politicile contabile ale instituției și procedurile interne în vigoare.

Structura costurilor este clasificată în următoarele categorii:

1. **Costuri directe cu personalul** – includ cheltuielile aferente personalului tehnic implicat direct în procesul de prestare a activităților de metrologie, precum:
 - salarii de bază, sporuri, adaosuri, prime, indemnizații de concediu;
 - contribuții obligatorii la asigurările sociale, conform legislației în vigoare.
2. **Costuri materiale directe** – reprezintă valoarea materialelor și consumabilelor utilizate nemijlocit în efectuarea activităților, cum ar fi:
 - materiale consumabile specifice activităților de metrologie;
 - carburanți și lubrifianți (pentru lucrări de teren);
 - piese, accesorii sau subansamble necesare în procesele tehnice.
3. **Costuri indirecte de producție** – reflectă cheltuielile asociate funcționării laboratoarelor și subdiviziunilor tehnice:
 - întreținerea, reparația și amortizarea componentelor etaloanelor naționale, echipamentelor și instalațiilor tehnice;
 - costuri de funcționare ale laboratoarelor, cum ar fi utilități, mentenanță, consumabile generale;
 - cheltuieli de siguranță și protecția muncii aferente activității de metrologie.
4. **Cheltuieli administrative** – sunt asociate cu activitatea generală de management, planificare și suport:
 - remunerarea personalului administrativ și de suport;
 - cheltuieli pentru spații administrative, utilități, telecomunicații;
 - amortizarea mijloacelor fixe de uz general, licențe software;
 - taxe, impozite
5. **Alte cheltuieli operaționale** – cuprind cheltuieli relevante pentru buna funcționare instituțională, precum:
 - cheltuieli pentru formarea continuă a personalului;
 - publicații și abonamente tehnico-științifice în domeniul metrologie;
 - participarea la reuniuni internaționale de profil și activități de cooperare;

Această structură asigură reflectarea integrală a costurilor reale aferente activităților și permite un calcul obiectiv, transparent și justificat al costurilor.

IV. Determinarea costurilor și a cheltuielilor - metodologia descrie mecanismul de determinare a costurilor și cheltuielilor totale (Ct) pentru activitățile efectuate de INM.

Veniturile obținute din activitățile efectuate vor fi utilizate exclusiv în scopuri legate de misiunea instituției, cum ar fi:

- instruirea personalului;
- modernizarea laboratoarelor;
- mentenanța bazei naționale de etaloane;
- activități științifice și de cooperare internațională;
- editarea publicațiilor de specialitate.

Capitolul IV prevede metodologia de calcul detaliat al costurilor și cheltuielilor unitare aferente activităților metrologice, prin aplicarea formulelor standardizate de determinare a costurilor directe și indirecte. Structura analitică a formulelor utilizate, precum și exemplele de aplicare, sunt prezentate în formulele (2) – (5) din metodologie. Acest mecanism complex asigură o

fundamentare obiectivă, clară și riguroasă a costurilor, reflectând realitatea economică a activităților desfășurate de INM și contribuind la sustenabilitatea sa financiară.

V. Stabilirea opțiunilor activităților - metodologia prevede două opțiuni distincte de execuție a activităților metrologice, în funcție de urgența solicitării:

- opțiunea de bază, care presupune efectuarea activității în regim normal, în cadrul termenelor standard de execuție, cu un cost determinat;
- opțiunea de urgență, care presupune efectuarea activității într-un termen redus față de cel standard, prin mobilizarea suplimentară a resurselor și a personalului implicat. Această opțiune este aplicabilă doar în cazul activităților pentru care condițiile tehnice permit accelerarea procesului din punct de vedere tehnic.

Pentru lucrările executate conform opțiunii de urgență, costul este majorat prin aplicarea unui coeficient corespunzător gradului de urgență. Acest coeficient se aplică asupra costului calculat conform formulei de bază și are valori cuprinse între 1,5 și 2,0, în funcție de nivelul de prioritate solicitat.

Această structură flexibilă urmărește, pe de o parte, să ofere beneficiarilor opțiuni adaptate necesităților lor imediate, iar pe de altă parte, să asigure recuperarea costurilor suplimentare generate de execuția în regim accelerat.

VI. Ajustarea costurilor – metodologia prevede un mecanism clar și transparent de ajustare periodică a costurilor pentru activitățile efectuate de către INM, în scopul menținerii sustenabilității economice a activității metrologice și al asigurării acoperirii costurilor reale.

Ajustarea costurilor se realizează în funcție de evoluția parametrilor economici relevanți și în baza datelor contabile și financiare ale anului precedent, precum și a prognozelor macroeconomice oficiale.

Factorii care determină ajustarea tarifelor includ:

- modificările legislative privind salarizarea personalului din instituțiile publice, inclusiv majorări ale salariului de funcție, ajustarea sporurilor, contribuțiilor sociale și de asigurări medicale;
- indicele prețurilor de consum (IPC) publicat de Biroul Național de Statistică, aplicabil costurilor materiale directe, cheltuielilor indirecte și operaționale (altele decât cele salariale și de amortizare);
- creșteri neprevăzute ale costurilor de piață, cum ar fi utilitățile, materialele și serviciile contractate;
- contextul economic general, inclusiv eventuale crize economice, energetice sau modificări fiscale majore.

Ajustările se efectuează pe baza unei analize realizate de către INM. În cazul unor modificări legislative sau economice semnificative, ajustarea poate avea loc anticipat, cu respectarea procedurilor interne și a cadrului legal aplicabil.

Nomenclatorul activităților de metrologie și quantumul tarifelor la activitățile efectuate, calculate în conformitate cu metodologia, sunt aprobate prin ordinul ministrului dezvoltării economice și digitalizării.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menținerea cadrului normativ actual și neadoptarea unei noi metodologii a fost analizată, însă această opțiune nu este viabilă din următoarele motive:

1. nerespectarea Legii metrologiei nr. 19/2016, care impune actualizarea cadrului normativ;

2. menținerea Hotărârii Guvernului nr. 1074/2016, ce nu mai reflectă realitățile economico-financiare actuale și nu corespunde modificărilor legislative privind salarizarea, normarea muncii și contabilitatea instituțiilor publice;
3. periclitarea sustenabilității financiare a INM, din cauza rigidității reglementării și tarifelor învechite, care nu acoperă costurile reale ale activităților;
4. întârzierea modernizării laboratoarelor naționale, afectând investițiile în echipamente, digitalizarea proceselor și menținerea bazei naționale de etaloane;
5. deficit de personal calificat, generat de imposibilitatea asigurării unor salarii competitive, raportate la cerințele tehnice și responsabilitatea activităților;
6. limitarea participării internaționale a INM în organizații europene și internaționale, din lipsa resurselor financiare necesare pentru reprezentativitate și conformare;

Suplimentar, opțiunea „a nu face nimic” generează riscuri majore privind:

1. asigurarea trasabilității măsurărilor în Republica Moldova, cea ce ar conduce la plasarea capabilităților naționale de măsurare în „zona gri”;
2. menținerea statutului de semnatar EA-MLA al organismului național de acreditare MOLDAC;
3. demonstrarea competenței tehnice în domeniile metrologie, acreditare, evaluare a conformității în scopul îndeplinirii Criteriilor de Referință pentru închiderea capitolelor din Clusterul 2 (Capitolul 1).

Această prezentare evidențiază clar că opțiunea de a menține cadrul normativ actual ar genera consecințe negative asupra conformității legislative, sustenabilității financiare și integrării europene a Republicii Moldova. Prin urmare, opțiunea nu poate fi considerată sustenabilă și nu corespunde obiectivelor de eficiență, legalitate și modernizare a activităților din domeniul metrologiei.

Opțiunea cea mai viabilă este adoptarea unei metodologii moderne, transparente, bazate pe costuri reale, norme de timp și ajustare periodică, aplicabilă doar activităților din competența INM, care reprezintă cea mai eficientă și sustenabilă soluție, atât din punct de vedere economic, cât și juridic și instituțional.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea proiectului de hotărâre va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, în special în următoarele direcții:

- **Creșterea eficienței administrative** – prin introducerea unui mecanism clar, unitar și transparent de calcul și ajustare a costurilor, INM va putea planifica mai eficient resursele umane, materiale și financiare;
- **Asigurarea sustenabilității financiare a INM** – structura tarifară modernizată, bazată pe costuri reale și norme de timp, va permite acoperirea cheltuielilor necesare funcționării și dezvoltării continue a entității;
- **Îmbunătățirea calității activităților publice** – prin motivarea adecvată a personalului, dotarea laboratoarelor cu echipamente moderne și întreținerea infrastructurii metrologice;
- **Creșterea transparenței și a capacității de control** – metodologia propusă oferă un cadru clar de verificare și fundamentare a costurilor aplicate pentru activitățile metrologice;
- **Consolidarea capacității instituționale** – se creează premisele pentru participarea activă în proiecte internaționale, menținerea acreditărilor și conformarea cu cerințele europene în domeniul metrologiei.

Implementarea proiectului va permite alinierea la bunele practici în domeniul metrologiei, contribuind totodată la eficientizarea activității unei instituții-cheie din infrastructura calității.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În vederea asigurării unui instrument de estimare a costurilor pentru activitățile de metrologie au fost luate în considerare:

- metodologia de estimare a costurilor prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 307/2016;

- regulamentul privind modul de organizare a normării muncii în ramurile economiei naționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 98/2013;

- cheltuielile medii estimate în cadrul INM.

Ca urmare, costurile pentru efectuarea activităților de metrologie se estimează în următorul mod:

- Costurile pentru asigurarea trasabilității metrologice a rezultatelor măsurărilor, efectuate în Republica Moldova, la Sistemul Internațional de Unități (SI) prin diseminarea unităților de măsură legale de la etaloanele naționale la etaloanele de nivel ierarhic inferior până la etaloanele de lucru. Aceste costuri includ cheltuielile aferente menținerii și dezvoltării etaloanelor naționale, asigurării trasabilității la Sistemul Internațional de Unități (SI), participării la comparații internaționale și etalonării periodice a etaloanelor de referință. Aplicarea metodologiei permite reflectarea costurilor reale necesare menținerii capabilităților de măsurare recunoscute internațional;
- Costurile pentru aprobarea de model a mijloacelor de măsurare. Costurile sunt determinate de examinarea documentației tehnice, efectuarea încercărilor metrologice, utilizarea echipamentelor specializate și elaborarea documentelor aferente procesului de aprobare de model. Metodologia asigură calcularea costurilor în funcție de complexitatea activităților efectuate;
- Costuri pentru efectuarea expertizelor metrologice. Costurile includ activitățile de cercetare tehnică prin examinarea mijloacelor de măsurare, efectuarea măsurărilor și elaborarea concluziilor de expertiză. Acestea sunt calculate în funcție de resursele umane și tehnice necesare fiecărei expertize;
- Costuri pentru instruirea și perfecționarea verificatorilor metrologi. Costurile includ elaborarea materialelor didactice, utilizarea infrastructurii de instruire, implicarea personalului specializat și organizarea activităților de evaluare a cunoștințelor;
- Costuri pentru organizarea comparațiilor inter laboratoare. Costurile sunt aferente planificării și coordonării comparațiilor, pregătirii mijloacelor de măsurare itinerante, procesării și evaluării rezultatelor, precum și elaborării rapoartelor finale;
- Costuri pentru verificări metrologice ale mijloacelor de măsurare în situații speciale, în cazul în care doar Institutul Național de Metrologie este dotat tehnic pentru efectuarea acestora sau autoritatea centrală de metrologie îi delegă efectuarea acestora. Costurile sunt determinate de complexitatea activităților de verificare, utilizarea etaloanelor și echipamentelor specializate, precum și de resursele umane necesare efectuării controlului metrologic legal;
- Costuri pentru elaborarea studiilor, cercetărilor și analizelor tehnice în domeniul metrologiei, solicitate de beneficiari, în scopul asigurării suportului științifico-metrologic și dezvoltării capabilităților de măsurare. Costurile includ activități de cercetare aplicată,

analize tehnice, evaluări metrologice și elaborarea studiilor solicitate de beneficiari, în funcție de complexitatea și volumul lucrărilor efectuate.

Totodată, aplicarea metodologiei propuse conduce la actualizarea costului unei om-oră utilizate la calcularea costurilor activităților de metrologie. Astfel, în locul valorii de 114,59 lei/om-oră, stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 1074/2016, costul estimat conform noii metodologii constituie 275,46 lei/om-oră, fiind determinat în baza costurilor reale de personal, a cheltuielilor operaționale și a necesităților de menținere și dezvoltare a infrastructurii metrologice.

Exemple privind impactul aplicării metodologiei propuse asupra costurilor unor activități de metrologie sunt prezentate în Tabelul nr.3, prin compararea costurilor calculate conform cadrului normativ actual cu cele estimate potrivit noii metodologii.

Tabelul nr.3

Nr.	Activitatea	Norma de timp (ore)	Tarif actual (HG nr. 1074/2016)	Cost estimat conform noii metodologii
Asigurarea trasabilității (Etalonare) pct. 4.2 a)				
1.	Greutăți cu valoare nominală de la 500 mg până la 20 kg clasa E2	4	458,36	1 101,84
2.	Termometru din sticlă cu lichid	2	229,18	550,92
3.	Ruletă și panglică de măsurare	3,50	401,07	964,11
4.	Generator de semnale, generator de impulsuri	8,00	916,72	2 203,68
5.	Instalație etalon pentru verificarea metrologică a contoarelor de apă DN 15	9,50	1 088, 1	2 616,78
Aprobarea de model a mijloacelor de măsurare pct. 4.2 b)				
1	Încercările metrologice în scopul aprobării de model a mijloacelor de măsurare cu un grad mic de complexitate importate în loturi mici	27	3093,93	7437,42
2.	Încercările metrologice în scopul aprobării de model a mijloacelor de măsurare cu un grad înalt de complexitate importate în loturi mici	37	4239,83	10192,02
Expertize metrologice pct. 4.2 c)				
1.	Contoare de energie electrică	2,50	286,48	688,65
2.	Aparate pentru măsurarea vitezei de mișcare a mijloacelor de transport (vehiculelor)	4,50	515,66	1239,57
3.	Aparat de cântărit cu funcționare neautomată până la 500 kg	3,50	401,06	964,11

Metodologia propusă va permite estimarea și fundamentarea transparentă a costurilor aferente activităților de metrologie efectuate de INM, în conformitate cu principiul recuperării costurilor și necesitatea asigurării sustenabilității infrastructurii metrologice.

Datele prezentate demonstrează că parametrii utilizați în prezent la calcularea costurilor activităților de metrologie nu mai reflectă condițiile economice și operaționale actuale, fiind necesară actualizarea acestora pentru a asigura menținerea și dezvoltarea capabilităților tehnice ale Institutului Național de Metrologie și prestarea serviciilor metrologice la nivelul cerințelor naționale și internaționale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Conform prevederilor Legii metrologiei nr.19/2016, cu modificările ulterioare, operatorii economici au următoarele obligații în domeniul metrologiei:

- persoanele fizice și juridice ale căror mijloace de măsurare se utilizează în domeniile de interes public, precum și utilizatorii unor astfel de mijloace de măsurare sunt obligați să asigure legalitatea acestora prin efectuarea controlului metrologic legal;
- persoanele fizice și juridice care activează în domeniile de interes public sunt obligate să măsoare produsele și serviciile oferite cu mijloace de măsurare adecvate, introduse pe piață și/sau date în folosință în modul stabilit de prezenta lege;
- persoanele fizice și juridice care activează în domeniul metrologiei legale, în funcție de activitatea desfășurată sunt obligate să dețină buletinul de verificare metrologică;
- persoanele juridice care activează în domeniul metrologiei legale, după ce au obținut dreptul de a desfășura activitatea în temeiul notificării, sunt obligate să activeze în corespundere cu statutul și limitele indicate în Registrul entităților desemnate în sistemul național de metrologie.

Prin proiectul de hotărâre de Guvern va avea impact favorabil asupra mediului de afaceri, deoarece aplicarea corectă a legislației privind metrologia asigură uniformitatea și exactitatea măsurărilor efectuate în Republica Moldova, protejează persoanele fizice și juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, împotriva efectelor nocive ale măsurărilor incorecte sau false.

Totodată, implementarea unui mecanism transparent și sustenabil de stabilire a costurilor pentru activitățile de metrologie prestate de INM va contribui la menținerea și dezvoltarea infrastructurii naționale de metrologie, la asigurarea trasabilității rezultatelor măsurărilor și la consolidarea încrederii în serviciile metrologice prestate.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de hotărâre de Guvern nu transpune acte juridice ale UE în legislația națională. Proiectul pune în aplicare legislația națională care transpune legislația europeană.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Hotărârea de Guvern va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2027, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 91/2026 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează activități de metrologie și acreditare)

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a costului activităților de metrologie efectuate de către Instituția Publică Institutul Național de Metrologie a fost plasat pe: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16595

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege va fi supus expertizei anticorupție, conform art.25 și art.28 din Legea integrității nr. 82/2017 și art.36 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, precum și expertizei juridice, conform art.37 din Legea nr.100/2017.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul asigură implementarea Legii metrologiei nr.19/2016

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru asigurarea implementării proiectului de hotărâre va fi elaborat ordinul ministrului dezvoltării economice și digitalizării pentru aprobarea Nomenclatorului activităților de metrologie și cuantumului tarifelor la activitățile efectuate de INM.

Secretar de stat

Cristina Ceban